

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.09.2018, sp. zn. 5 Tdo 1104/2018, ECLI:CZ:NS:2018:5.TDO.1104.2018.1

Číslo: 30/2019

Právní věta: Okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby u trestného činu křivého obvinění uvedená v § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, tj. že pachatel jedná v úmyslu narušit rodinné vztahy jiného, je naplněna, pokud jeden z rodičů křivě obviní druhého rodiče, aby v rámci sporu o péči o děti dosáhl lepšího postavení v řízení o péči o nezletilé. K naplnění tohoto znaku postačuje tzv. dolus eventualis (nepřímý úmysl), tedy že pachatel ví, že může svým křivým obviněním jinému narušit jeho rodinné vztahy, a přesto tak jedná, neboť je s tím srozuměn (přičemž postačí i smíření s tím ve smyslu § 15 odst. 2 tr. zákoníku).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.09.2018

Spisová značka: 5 Tdo 1104/2018

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Křivé obvinění

Předpisy: § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné Z. B. proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2018, sp. zn. 6 To 106/2018, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 1 T 102/2017.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15. 1. 2018, sp. zn. 1 T 102/2017, byla obviněná Z. B. uznána vinnou zločinem křivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále ve zkratce jen „tr. zákoník“), jehož se dopustila ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku s obviněnou I. A. Za tento čin byl obviněné Z. B. podle § 345 odst. 3 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání dvou let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let a šesti měsíců. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byl poškozený Ing. M. B. odkázán se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Tohoto trestného činu se (zjednodušeně uvedeno) podle uvedeného rozsudku obviněná Z. B. (dále též jen „dovolatelka“ či „obviněná“, nebude-li výslovně uvedeno, že jde o I. A.) dopustila tím, že ve vzájemné shodě s druhou obviněnou I. A. úmyslně uvedla dne 3. 1. 2017 po zákonném poučení podle § 158 odst. 2 tr. ř., zejména s poukazem na případnou trestní odpovědnost podle § 181, § 184, § 345 a § 366 tr. zákoníku, před policejním orgánem (útvarem Policie ČR) do protokolu o trestním oznámení nepravdivé skutečnosti k události ze dne 30. 12. 2016, kdy došlo k předání dětí obviněné Z. B. poškozenému Ing. M. B. (otci dětí) za účasti obviněné I. A. na základě usnesení Okresního soudu v Opavě, č. j. 14 P 334/2016-602, ze dne 15. 9. 2016, ve znění usnesení Krajského soudu v Ostravě, č. j. 13 Co 547/2016-740, ze dne 31. 10. 2016. Obviněná Z. B. do protokolu o trestním oznámení uvedla, že poškozený Ing. M. B. měl obě obviněné po převzetí dcer opakovaně ohrožovat najížděním motorovým vozidlem, což mělo vyvrcholit při třetím najetí, při němž obviněná I. A. měla dokonce obviněnou Z. B. strhnout ke zdi, aby zabránila přejetí automobilem řízeným poškozeným Ing. M. B. Obviněná I. A. tuto situaci popsala shodně ve svém prohlášení, které nechala vidimovat na Úřadu Městské části P. 1 a následně jej předala obviněné Z. B. s vědomím, že jej předloží různým státním orgánům. Obviněná Z. B. pak toto prohlášení doručila dne 26. 1. 2017 policejnímu orgánu, který vedl vyšetřování ve věci poškozeného Ing. M. B. pro podezření ze spáchání trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí. Posléze bylo ovšem zjištěno, že popis předávání dětí, jak jej uvedly obě obviněné, neodpovídá realitě, především pak záznamu z kamery umístěné ve vozidle poškozeného Ing. M. B. Tímto svým jednáním obě obviněné vědomě nepravdivě informovaly o tom, kdy, kde a jak měl být trestný čin spáchán a kdo je jeho pachatelem, přičemž obviněnými popsané jednání poškozeného by bylo možno právně kvalifikovat jako trestný čin nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku, a takové oznámení tak mohlo být podnětem pro zahájení trestního stíhání poškozeného. Obě obviněné přitom jednaly v úmyslu narušit rodinné vztahy poškozeného Ing. M. B., neboť v době jednání obviněných probíhalo opatrovnické řízení ohledně svěřeni nezletilých dětí do péče některého z rodičů a případné trestní stíhání a následné odsouzení poškozeného by nepochybně mělo vliv na výsledek opatrovnického řízení a rozsah styku obviněného s nezletilými.

3. Proti uvedenému rozsudku podaly obě obviněné odvolání, o nichž rozhodl Městský soud v Praze ve veřejném zasedání konaném dne 10. 4. 2018 usnesením, sp. zn. 6 To 106/2018, tak, že podle § 256 tr. ř. obě odvolání jako nedůvodná zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti uvedenému usnesení Městského soudu v Praze podala obviněná Z. B. prostřednictvím své obhájkyňně dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť podle ní spočívá na nesprávném hmotněprávním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

5. Obviněná v dovolání především uvedla, že neměla v úmyslu přivodit poškozenému trestní stíhání a ani s tím nebyla srozuměna. Dále ze svého pohledu zevrubně rozvedla svůj vztah k poškozenému a napjatou situaci po rozpadu manželství se spory o péči o děti. Při předávání dětí mezi ní a poškozeným dochází podle obviněné pravidelně k podobným incidentům. Zatímco ona se vždy snaží chovat v souladu s rozhodnutím opatrovnického soudu, poškozený situaci zbytečně a záměrně vyhrocuje, a to nejen vůči ní, ale také vůči státním orgánům, zaměstnancům školy, kterou dcery navštěvují apod. Při oznamování události se obviněná pouze řídila doporučením pracovníků orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále též ve zkratce jen „OSPOD“), kteří jí doporučili, aby jakékoliv porušení předběžného opatření a každý neobvyklý postup poškozeného hlásila na Policii ČR. Proto se obviněná obrátila na Policii ČR i dne 3. 1. 2017. Obviněná pouze upozorňovala na opakované porušování předběžných opatření poškozeným. Nemůže jí být kladeno za vinu, že příslušník Policie ČR, který její oznámení přijímal a sepisoval protokol, jej nazval jako podání trestního oznámení a ani že jej tak vyhodnotil. Nelze od oběti domácího násilí, laika, požadovat, aby v případě, kdy se obrací

na Policii ČR se žádostí o pomoc, byla schopna rozlišit mezi trestním oznámením, oznámením o přestupku či oznámením o porušení předběžného opatření o vykázání ze společné domácnosti a zákazu přiblížení se poškozeným k obviněné. Chybu proto spatřovala především v postupu orgánů činných v trestním řízení, jak celou situaci zhodnotily, stejně tak selhaly i tím, že zastavily trestní stíhání poškozeného jen proto, že bylo zahájeno její trestní stíhání. K tomu se dále obsáhle věnovala jiným případům předání dcer poškozenému, který podle jejího přesvědčení měl opakovaně porušovat předběžné opatření soudu.

6. Dále obviněná namítla, že nebyla naplněna okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedená v § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, neboť obviněná rozhodně nespáchala čin kladený jí za vinu v úmyslu narušit rodinné vztahy poškozeného. Dovolatelka uvedla, že rodinné vztahy mezi otcem, matkou a nezletilými fungují pouze formálně, ale fakticky nezletilé dcery k otci nemají pozitivní vztah a nepovažují jej za součást úzké rodiny, respektive že mají k otci jeho vinou vztah „plitký“. Rodinné vztahy mezi obviněnou a poškozeným také neexistují. Proto pokud nejsou žádné rodinné vztahy dány, není ani nic, co by mohla obviněná narušovat.

7. K dovolání obviněné se vyjádřila státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství, která ke znaku úmyslu narušit rodinné vztahy poškozeného, podmiňujícímu použití vyšší trestní sazby uvedenému v § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, uvedla, že jeho naplnění vycházelo ze skutkového zjištění, že podaným trestním oznámením byla dovolatelka vedena úmyslem narušit rodinné vztahy poškozeného, které byly řešeny v rámci opatrovnického řízení o svěřeni nezletilých dětí do péče jednoho z rodičů, výsledek tohoto řízení by byl zákonitě ovlivněn v neprospěch právě toho rodiče, proti kterému by bylo vedeno trestní řízení. V uvedené souvislosti nebylo možno přehlédnout, že dovolatelčin podnět k trestnímu stíhání poškozeného pro jeho jednání z období prosince 2016 následoval poté, co v měsíci červnu 2016 došlo k zastavení jeho trestního stíhání z důvodu, že se nestal dříve oznamovaný skutek kvalifikovaný podle § 199 tr. zákoníku. Trestní stíhání poškozeného otce pro trestný čin násilné povahy vůči matce jejich společných dětí v době probíhajícího opatrovnického řízení by se nepochybně mohl odrazit ve výsledku opatrovnického řízení ve prospěch svěřeni dětí do výlučné péče matky na rozdíl od dosavadního předběžného režimu péče střídavé. Státní zástupkyně měla za to, že této skutečnosti si dovolatelka v uvedeném kontextu byla plně vědoma a jednala zjevně se záměrem takového výsledku opatrovnického řízení docílit.

III.

Přípustnost dovolání

8. Nejvyšší soud nejprve zjistil, že jsou splněny všechny formální podmínky pro konání dovolacího řízení, a zabýval se otázkou povahy a opodstatněnosti uplatněných námitek ve vztahu k označeným dovolacím důvodům.

9. Obecně lze uvést, že dovolací důvod, který obviněná namítala, uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možné úspěšně uplatnit tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jde tedy o aplikaci norem trestního práva hmotného, případně na něj navazujících hmotněprávních norem jiných právních odvětví. Podstatou je aplikace hmotněprávních norem na skutkový stav zjištěný soudem prvního a druhého stupně, zásadně se nepřipouští použití těchto norem na skutek prezentovaný dovolatelem, případně na skutek, jehož se dovolatel domáhá vlastní interpretací provedených důkazních prostředků, které soudy prvního a druhého stupně vyhodnotily odlišně. Dovolání z tohoto důvodu nemůže být založeno na námitkách proti tomu, jak soudy hodnotily důkazy, jaká skutková zjištění z nich vyvodily, jak postupovaly při provádění důkazů, v jakém rozsahu provedly dokazování apod. Dovolání je koncipováno jako mimořádný opravný prostředek a je určeno k nápravě závažných právních vad pravomocných rozhodnutí. Nejvyšší soud jako soud dovolací není běžnou třetí soudní instancí povolánou k tomu, aby přezkoumával i skutková zjištění soudů prvního a druhého stupně, pokud mají

svůj podklad v provedeném dokazování.

10.

IV. Důvodnost dovolání

11. Nejprve je třeba uvést, že uplatněné námitky dovolatelky byly prakticky výhradně procesního charakteru a jako takové s ohledem na hmotněprávní povahu dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. mu vůbec neodpovídají. Svými námitkami totiž obviněná zpochybňovala především správnost skutkového stavu zjištěného soudy nižších stupňů a předkládala svou verzi skutkového děje, aniž by vytkla vadu hmotněprávního posouzení ve shora vymezeném smyslu. Domáhala se tak aplikace hmotného práva na jiný než soudy nižších stupňů zjištěný skutkový stav. Navíc se shodnými námitkami se řádně vypořádal jak soud prvního stupně, tak i odvolací soud, neboť byly též součástí obhajoby obviněné a obsahem podaného odvolání, z něhož pro účely dovolání obviněná též čerpala.

12. Rovněž námitky obviněné, týkající se absence zavinění jako znaku subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu křivého obvinění, mají veskrze skutkový základ, neboť obviněná ve své argumentaci pomíjela skutkové závěry soudů nižších stupňů a žádala aplikovat normy hmotného práva na jiný než soudy nižších stupňů zjištěný skutkový stav. Znovu je třeba odkázat na skutková zjištění soudů nižších stupňů uvedená shora, že obviněná prokazatelně do protokolu o trestním oznámení uvedla nepravdivou verzi skutkového děje při předání dcer do péče poškozenému dne 30. 12. 2016. Bylo totiž jednoznačně (především za použití kamerového záznamu z vozidla poškozeného) prokázáno, že skutečný průběh jízdy vozu byl naprosto odlišný od toho, jak jej obviněná popisovala v trestním oznámení. Obviněná si tak byla velmi dobře vědoma, že policejnímu orgánu ohledně této události lže, a že takto se děj neodehrál. Důvody jejího počínání jsou též zřejmé, obviněná chtěla docílit trestního stíhání obviněného a pokud možno jeho odsouzení, aby toho mohla využít v řízení o péči o nezletilé, poukázat na nevhodnost stávající střídavé péče a svěřeni dcer do své výchovy, neboť poškozený s tvrzenými násilnickými sklony, o nichž obviněná neustále ve všech různých řízeních (včetně této trestní věci) hovoří jako o jasné a prokázané skutečnosti, nemůže vytvořit vhodné prostředí pro výchovu společných dcer.

13. S určitou mírou tolerance lze za právně relevantně uplatněnou námitku odpovídající dovolacímu důvodu uvedenému v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. považovat tu, kterou obviněná zpochybnila naplnění okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedené v § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku a spočívající v úmyslu narušit rodinné vztahy jiného. Konkrétně obviněná uvedla, že tento znak nemohl být naplněn, neboť mezi ní a poškozeným a ani mezi poškozeným jako otcem a jejich společnými dcerami žádný rodinný vztah de facto již neexistuje (dcery podle obviněné pozitivní vztah k otci nemají, za „nukleární rodinu“ považují pouze matku, tj. obviněnou, naopak otce za součást „úzké“ rodiny nepovažují, jeho vinou mají k němu vztah „plitký“).

14. K těmto námitkám obviněné se vyjadřoval již odvolací soud na str. 7 odůvodnění svého usnesení, kde se právě zabýval tím, že nejde primárně o narušení rodinného vztahu mezi obviněnou a poškozeným, ale zejména o vztah obou rodičů k jejich nezletilým dcerám a obráceně dětí k rodičům. Tyto vztahy se i vzhledem k věku dcer postupně budují a vyvíjejí, děti též reagují na aktuální situaci v rodině. Současně je nepochybné, že dcery obtížně snášejí rodinnou situaci po rozpadu manželství obviněné a poškozeného, která má vliv i na jejich psychickou pohodu a utváření a upevňování zdravého vztahu k oběma rodičům stejně. Zároveň vycházel odvolací soud z toho, že oba rodiče mají v zásadě stejné předpoklady pro výchovu dcer, oba k nim mají hluboký vztah, opravdový zájem o ně, avšak u obou současně platí nedostatek respektu ke druhému rodiči, oba děti využívají jako nástroj i štít při vzájemných půtkách, dělají si vzájemně naschvály a snaží se druhému situaci komplikovat, což ve svém souhrnu u obou snižuje výchovnou způsobilost. Pokud za takové situace dovolatelka

křivě obvinila poškozeného v době, kdy byl veden spor o péči o nezletilé děti, činila tak i s úmyslem závažně narušit jeho rodinné vztahy, a to mezi ním (poškozeným) a jeho dětmi, jak důvodně uzavřel soud druhého stupně.

15. Nad rámec odůvodnění rozhodnutí soudů nižších stupňů Nejvyšší soud uvádí následující. Okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby v případě křivého obvinění uvedenou v § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku je, spáchá-li pachatel takový čin (tj. čin uvedený v odstavci 1 nebo 2) v úmyslu jiného vážně poškodit v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu. V uvedené variantě je tak upraven tzv. úmysl přesahující objektivní stránku (někdy též tzv. obmysl jako konečný účel, cíl jednání, tzv. *dolus coloratus*), který spočíval v tom, že pachatel musí jednat způsobem popsáním v § 345 odst. 1 nebo 2 tr. zákoníku s úmyslem 1. jiného vážně poškodit v zaměstnání, 2. narušit jeho rodinné vztahy nebo 3. způsobit mu jinou vážnou újmu, přičemž jde o alternativně uvedené cíle jednání pachatele, z nichž alespoň jeden musí být naplněn. Obviněné bylo kladeno za vinu, že jednala s úmyslem narušit rodinné vztahy poškozeného. Ve všech uvedených případech není třeba, aby se pachateli podařilo cíle dosáhnout, neboť postačí, že jedná s tímto úmyslem (shodně ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3239).

16. V tomto směru je možno *mutatis mutandis* připomenout též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. [5 Tdo 1475/2015](#), publikované pod č. 14/2018 Sb. rozh. tr., a též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. [5 Tdo 939/2017](#). Podobně jako v uvedených rozhodnutích (kde šlo o tzv. *dolus coloratus* v podobě jednání s úmyslem způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch) lze i v případě úmyslu narušit rodinné vztahy poškozeného dospět k závěru, že postačí, že pachatel jedná s tzv. eventuálním úmyslem (*dolus eventualis*) ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, tj. pokud s takovou možností počítá a pro ten případ je s ní srozuměn. Možnost nepřímého úmyslu není vyloučena ani ustanovením § 17 písm. b) tr. zákoníku, podle něž v případě jiné skutečnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby postačí, jestliže o ní pachatel nevěděl, ač o ní vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl, pokud trestní zákon výslovně nežadá, aby o ní pachatel věděl. V daném případě ovšem je okolností zvláště přitěžující úmysl přesahující objektivní stránku, proto ustanovení § 17 písm. b) tr. zákoníku ve své základní variantě se neuplatní, zákon zde dokonce žádá úmysl, tedy nejen to, aby pachatel alespoň věděl o možnosti, že dojde k naplnění následku, ale též, aby k ní měl určitou vůli.

17. K jednotlivým variantám upraveným v § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku (tedy v jediném ustanovení) je třeba přistupovat stejně i z hlediska zavinění. Není důvod se přitom odchylovat od dřívější judikatury Nejvyššího soudu, podle níž k naplnění úmyslu přesahujícího objektivní stránku způsobit jinému škodu postačí i *dolus eventualis*. Takový závěr by totiž měl platit i pro nekvantifikovanou nemajetkovou újmu v podobě narušení rodinných vztahů, resp. vážného poškození v zaměstnání nebo i jiné vážné újmy.

18. Případy tzv. úmyslu překračujícího objektivní stránku starší nauka (srov. například SOLNAR, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972, s. 247; shodně viz i SOLNAR, V., FENYK, J., CÍSAŘOVÁ, D. Systém českého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Nakladatelství Orac, s. r. o., 2003, s. 315) odlišovala od jednání s určitým cílem či za určitým účelem, v prvním případě postačoval tzv. *dolus eventualis* (nepřímý úmysl), pokud z konkrétní formulace výslovně nevyplývalo, že je třeba, aby pachatel daný následek přímo chtěl, kdy formulace „v úmyslu“ se mnohem spíše blíží spáchání činu k určitému účelu nebo s určitým cílem. Jako příklad, kdy je třeba úmyslu přímého, se uváděla formulace „v úmyslu zajistit ... neoprávněné výhody, zajistit plnění úkolů“ v případě trestného činu porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle tehdy platného a účinného § 127 tr. zákona, podobně jako se nyní někdy uvádí požadavek na úmysl přímý v případě současného § 140 odst. 3 písm. j) tr. zákoníku („v úmyslu získat ... prospěch“ etc.) nebo § 173 odst. 1 tr. zákoníku („v úmyslu

zmocnit se cizí věci“). Naproti tomu v celé řadě jiných případů teorie (např. SOLNAŘ, V., op. cit.) připouštěla *dolus eventualis* pro případ úmyslu překračujícího objektivní stránku skutkové podstaty (např. u nadržování „v úmyslu umožnit uniknout trestnímu stíhání“, v případě sabotáže „v úmyslu poškodit ... státní zřízení nebo obranyschopnost republiky“ etc.; podobně *dolus eventualis* v případě úmyslu přesahujícího objektivní stránku zvažuje i KRATOCHVÍL, V. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 301, kde o uvedeném úmyslu hovoří jako o motivu, pohnutce, příp. specifickém úmyslu či obmyslu).

19. Nejvyšší soud ale mezitím do značné míry posunul výklad případů tzv. obmyslu, jde-li o jednání s úmyslem způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch, jak bylo uvedeno shora, u nichž postačuje *dolus eventualis*. Pravidlo platné pro majetkovou újmu musí podle přesvědčení Nejvyššího soudu shodně platit i pro újmu nemajetkovou, kterou jsou právě v daném případě úmysl narušit rodinné vztahy, resp. další případy popsané v § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku. V tomto případě se soudy nižších stupňů výslovně nezabývaly formou úmyslu naplňujícího § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, z velmi kusého odůvodnění lze dovodit, že v případě obviněné Z. B. dospěly k závěru, že jednala s úmyslem přímým, a to i pokud jde o snahu narušit rodinné vztahy poškozeného, naopak v případě obviněné I. A. k závěru, že jednala s úmyslem nepřímým, a to jak ve vztahu k základní skutkové podstatě, tak ve vztahu k této zvlášť přitěžující (kvalifikační) okolnosti. S těmito závěry lze souhlasit a pro úplnost Nejvyšší soud dodává, že i nepřímý (eventuální) úmysl k narušení rodinných vztahů je dostačující, jak bylo konstatováno shora.

20. Obviněná však své námitky ohledně uvedené okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby specificky nezaměřila k otázce formy úmyslu (byť i naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu křivého obvinění jako celku zpochybňovala), mnohem spíše nesouhlasila, že by případné trestní stíhání bylo vůbec způsobilé narušit rodinné vztahy poškozeného, který podle obviněné žádné takové vztahy neměl, a to ani k obviněné, ani ke společným dcerám. Již shora bylo uvedeno, že k poruše dojít nemusí, okolností zvlášť přitěžující totiž v tomto případě není těžší následek (v podobě narušení rodinných vztahů), který by musel nastat a být v trestním řízení prokázán (jinak by bylo možno uvažovat o pokusu jako vývojovém stadiu), ale úmysl přesahující objektivní stránku. K porušení rodinných vztahů tedy dojít nemusí (viz shora). Ani případná nezpůsobilost jednání popsáno v základní skutkové podstatě § 345 odst. 1 nebo 2 tr. zákoníku ke způsobení takové poruchy tak nevyklučuje současné naplnění tohoto znaku podmiňujícího použití vyšší trestní sazby, tedy jednání pachatele s takovým úmyslem.

21. V daném případě ovšem není jakýchkoliv pochyb nejen o tom, že obviněná jednala s úmyslem narušit rodinné vztahy poškozeného, ale dokonce ani o tom, že jednání obviněné bylo skutečně způsobilé narušit rodinné vztahy poškozeného (viz závěry soudů nižších stupňů, jakož i jiné pasáže odůvodnění tohoto usnesení). Je nepochybné, že poškozený byl a je v rodinném vztahu ke svým dvěma dcerám, jejichž matkou je obviněná, svědčí mu domněnka otcovství, je zapsán jako jejich otec v jejich rodném listě, o tom v průběhu trestního řízení nevznikly žádné pochybnosti. První stupeň příbuzenství v přímé linii (rodič-dítě) je nejbližším příbuzenským vztahem ve smyslu § 772 odst. 1 a § 773 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, tento fakt není možno zpochybnit ani tvrzeným (ničím nedoloženým a nepravdivým) faktickým vzájemným nezájmem. V daném případě není ani pravdou, že by vztahy mezi obviněným jako otcem a dcerami byly narušeny tím způsobem, jak to prezentovala obviněná ve svém dovolání. Nadto, i kdyby v důsledku rozvratu manželství mezi obviněnou a poškozeným skutečně došlo i k narušení vztahu dcer k poškozenému, stále by případné trestní stíhání poškozeného pro násilný útok vůči obviněné jako matce dětí mohlo významně rodinné vztahy poškozeného k dcerám zhoršit, a to i případně tím způsobem, že by jejich pozdější náprava byla významně ztížena, či dokonce nemožná.

22. Na základě provedeného rozboru tak lze uzavřít, že okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedená v § 345 odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, tj. že pachatel jedná v úmyslu narušit rodinné

vztahy jiného, je naplněna, pokud jeden z rodičů křivě obviní druhého rodiče, aby v rámci boje o děti dosáhl lepšího postavení v řízení o péči o nezletilé. K naplnění tohoto znaku postačuje tzv. dolus eventualis (nepřímý úmysl), tedy stačí, že pachatel ví, že může svým křivým obviněním jinému narušit jeho rodinné vztahy, a přesto tak jedná, neboť je s tím srozuměn (příčemž postačí i smíření s tím ve smyslu § 15 odst. 2 tr. zákoníku).

23. Na podkladě všech v usnesení podrobně popsanych skutečností dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání obviněné Z. B. i přes svůj formální poukaz na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. z větší části uplatněnému dovolacímu důvodu neodpovídalo, ve zbývající (minoritní) části bylo zjevně neopodstatněné. Proto Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněné.